

MĚSTO HRANICE

Časový plán provádění opatření Programu zlepšování kvality ovzduší pro zónu Střední Morava (CZ07): aktualizace 2020

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) na základě ustanovení § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o ochraně ovzduší) vyhlásilo dne 29. října 2020 aktualizovaný **Program zlepšování kvality ovzduší pro zónu Střední Morava (CZ07): aktualizace 2020** (dále jen PZKO, dostupný na webových stránkách https://www.mzp.cz/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzdusi_2020). Jedná se o strategický dokument v oblasti ochrany ovzduší, obsahující opatření, která mají být aplikována za účelem zlepšení kvality ovzduší v zóně Střední Morava (Olomoucký a Zlínský kraj).

Město Hranice bylo v PZKO identifikováno jako cílová obec, na jejímž území je vzhledem k lokálnímu stavu znečištění ovzduší nutné realizovat ukládaná opatření. Podle požadavku daného ustanovením § 9 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší je proto vydán tento **časový plán provádění opatření PZKO**, který byl schválen Radou města Hranic usnesením č. 2011/2021 – RM 73 ze dne 9. listopadu 2021.

Časový plán je rozdělen do dvou částí:

V první části je uveden plán realizace **opatření PZKO_2020_1 a PZKO_2020_2**, vyplývajících pro město Hranice přímo z dokumentu PZKO. Tato opatření řeší omezování znečišťování ovzduší z lokálních topenišť (spalovacích zdrojů tepla), které patří mezi nejvýznamnější zdroje emisí na území města Hranice. Plán realizace těchto opatření je zpracován v rozsahu dle doporučení MŽP.

Druhá část tohoto časového plánu obsahuje komentář města Hranice ke způsobu realizace tzv. **podpůrných opatření**, která byla definována v dokumentu PZKO a následně byla vydána samostatně v lednu 2021. Podpůrná opatření se týkají poměrně širokého okruhu oblastí s vlivem na kvalitu ovzduší (doprava, průmyslové zdroje znečišťování, zemědělství aj.). Město Hranice se zapojuje do realizace podpůrných opatření zejména v souvislosti s přípravou vlastních investičních záměrů. Vzhledem k časté vzájemné provázanosti a podmíněnosti jednotlivých záměrů je tato část pojata spíše rámcově a informativně.

Opatření PZKO_2020_1 a PZKO_2020_2

Kód opatření dle PZKO	Název opatření	Způsob naplnění opatření			Náklady, zdroje financování	Termín splnění
		Aktivita	Dílčí kroky	Interní gesce		
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	Informování provozovatelů stacionárních zdrojů o přínosech dodatečné instalace akumulční nádoby	Šíření informací zpracovaných MŽP <ul style="list-style-type: none"> Zveřejnění příspěvku s odkazem na informace MŽP na webových stránkách města Případně umístění plakátu, brožur apod. (budou-li ze strany MŽP k dispozici) v prostorách Městského úřadu Hranice 	Odbor stavební úřad, životního prostředí a dopravy	Finanční prostředky města	<i>Do měsíce od chvíle, kdy budou k dispozici materiály zpracované MŽP</i>
			Distribuce vlastních materiálů <ul style="list-style-type: none"> Zveřejnění příspěvku na webových stránkách města Zveřejnění článku v Hranickém zpravodaji 			<i>Nejpozději na podzim roku 2022 a dále průběžně</i>
		Finanční podpora ekologického vytápění	Šíření informací o poskytovaných dotačních titulech, spolupráce se zprostředkovatelem podpory <ul style="list-style-type: none"> Zveřejňování informací na webových stránkách města, případně v Hranickém zpravodaji (s odkazy na zprostředkovatele podpory) 	Odbor stavební úřad, životního prostředí a dopravy	Finanční prostředky města	<i>Průběžně (již probíhá)</i>
			Poskytování vlastní dodatečné finanční podpory <ul style="list-style-type: none"> Administrace finančního příspěvku ve výši 7 % k nákladům uznaným Olomouckým krajem v programu „Kotlíkové dotace v Olomouckém kraji III.“ V případě nových dotačních programů posouzení možnosti poskytovat další finanční podporu občanům města 			<i>Průběžně (již probíhá)</i>
			Prověření možnosti poskytování vlastní finanční podpory <ul style="list-style-type: none"> Předložení materiálu ve věci prověření možnosti poskytování finanční podpory instalace akumulčních nádob Komisi pro životní prostředí, Radě města Hranic, Zastupitelstvu města Hranic Informování MŽP o výsledku projednání zmíněného materiálu 			<i>Již proběhlo na jaře roku 2021</i> <i>Usnesení č. 525/2021 - ZM 24 ze dne 24. 6. 2021</i>
		Obměna spalovacích stacionárních zdrojů provozovaných v objektech, které spravuje město Hranice	Analýza situace <ul style="list-style-type: none"> Zjištění způsobu vytápění objektů ve správě města Hranice Případně zjištění technického stavu spalovacích stacionárních zdrojů 	Odbor investic, Odbor správy majetku, Odbor vnitřních věcí, Odbor školství, kultury a tělovýchovy, Odbor stavební úřad, životního prostředí a dopravy	Finanční prostředky města, případně dotace z příslušných programů státu či kraje	<i>Průběžně</i>
			Prověření možnosti obměny spalovacích stacionárních zdrojů, příp. schválení orgány města, spuštění akce			
PZKO_2020_2	Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva	Osvětová a informační činnost	Informování provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů o správném způsobu vytápění a povinnostech vyplývajících ze zákona o ochraně ovzduší <ul style="list-style-type: none"> Zveřejňování příspěvků na webových stránkách města Zveřejňování článků v Hranickém zpravodaji Konzultace při provádění kontrolní činnosti 	Odbor stavební úřad, životního prostředí a dopravy	Finanční prostředky města	<i>Průběžně (již probíhá) – každoročně na podzim před topnou sezónou</i>

Podpůrná opatření

Dokument **Podpůrná opatření k aktualizovaným programům zlepšování kvality ovzduší pro období 2020+** (leden 2021) uvádí celkem 23 opatření, která jsou určena orgánům veřejné správy k předcházení a omezování znečišťování ovzduší nad rámec opatření vyplývajících přímo z PZKO. Podpůrná opatření jsou rozdělena do několika oblastí s vlivem na kvalitu ovzduší. Pro město Hranice jsou relevantní zejména podpůrná opatření k omezení znečištění ovzduší z domácností a z dopravy, případně také z ostatních zdrojů.

V oblasti předcházení a omezování znečišťování ovzduší z **domácností** je na prvním místě nutné zajistit dodržování povinností stanovených zákonem o ochraně ovzduší. Jedná se především o zákaz spalování jiných než suchých rostlinných materiálů neznečištěných chemickými látkami a dále o povinnosti stanovené provozovatelům stacionárních zdrojů (včetně lokálních topenišť). Město Hranice o těchto povinnostech občany pravidelně informuje jak na webu, tak prostřednictvím Hranického zpravodaje. Kontrolu dodržování zákonných povinností pak provádí Městský úřad Hranice v přenesené působnosti. Problematiku lokálních topenišť dále podrobněji řeší opatření PZKO uvedená v tabulce výše.

Podstatnou část podpůrných opatření tvoří opatření zaměřená na předcházení a omezování znečišťování ovzduší z **dopravy**. Základním koncepčním dokumentem města v oblasti dopravy je **Plán udržitelné městské mobility města Hranic** (dále jen „PUMM“), který byl schválen Zastupitelstvem města Hranic dne 25. března 2021.

Základním cílem směřujícím ke snížení znečišťování ovzduší vlivem dopravy je změna modal splitu ve smyslu zvýšení podílu veřejné, cyklistické a pěší dopravy na úkor individuální automobilové dopravy.

Zvyšování podílu cyklistické a pěší dopravy podporuje město Hranice na několika různých úrovních. Pro vytvoření dostatečné cyklistické infrastruktury město realizuje **výstavbu cyklostezek**. Aktuálně probíhá realizace akce „Cyklostezka Slavíč – Drahotuše – 2. etapa“, která by měla být dokončena v prosinci 2021. Také je v plánu akce „Cyklostezka Bečva – pravobřežní trasa – 2. etapa“, pro kterou již bylo vydáno stavební povolení, avšak její realizace je podmíněna dokončením protipovodňových opatření na řece Bečvě (předpokládaný termín realizace je v letech 2022–2023). Plánovány jsou dále „Cyklostezka Římský most – ulice Tovární“ a „Cyklostezka ulice Žáčkova“, pro které se vyřizuje stavební povolení (vydání povolení se předpokládá do konce roku 2022).

Pro zkomfortnění pěší dopravy provádí město jak **rekonstrukci stávajících chodníků**, tak také **výstavbu nových chodníků a přechodů pro chodce**. Realizace rekonstrukce chodníků na Třídě Československé armády (na straně u kasáren) a na ulici Alešova má být dokončena do konce roku 2021. Aktuálně probíhají řízení o vydání stavebních povolení pro rekonstrukce chodníků na Třídě Československé armády (na straně proti kasárnám) a na ulici Smetanovo nábřeží (až po budovu vlakového nádraží Teplice nad Bečvou). Probíhá také výstavba přechodu pro chodce na Třídě Československé armády. Dále jsou v plánu například chodníky v Drahotuších na ulicích Nádražní, Hranická a Lipnická, pro které již bylo požádáno o povolení u stavebního úřadu. PUMM počítá se zřizováním tzv. zón 30 s omezením rychlosti na 30 km/h všude v rezidentních oblastech mimo základní komunikační skelet; cílem je především zvýšení bezpečnosti pěší dopravy.

Zvýšení podílu veřejné dopravy je městem podporováno zejména jejím finančním zvýhodněním. Od 1. dubna 2019 je MHD v Hranicích pro všechny cestující zdarma. Příměstská doprava, kterou provozuje Olomoucký kraj, je na základě dohody města a kraje zdarma pro cestující nad 65 let. PUMM dále řeší možné způsoby zrychlení a zkvalitnění MHD. Současně probíhá **rekonstrukce a výstavba nových zastávek**. Realizovány již byly dvě zastávky v ulici Komenského a postupně se počítá s dalšími.

Město se angažuje také v oblasti snižování emisí z automobilové dopravy, a to například **podporou alternativních pohonů**. Od roku 2017 jsou všechny autobusy MHD v Hranicích na elektrický pohon. V plánu je dále vybudovat veřejnou nabíjecí stanici pro elektromobily, která v Hranicích dosud chybí. V rámci podpory bezemisních pohonů plánuje město také zakoupit bezemisní vozidla pro vlastní potřeby; cílem je jít příkladem ve snižování emisí.

Znečišťování ovzduší dopravou lze významně omezit i zvýšením plynulosti dopravy. Město se snaží pravidelně odstraňovat kolizní a problematická místa **opravami komunikací** ve špatném stavu i **výstavbou bezpečných křižovatek**. Pro první část rekonstrukce komunikace v ulici Pod Bílým kamenem probíhá stavební řízení, realizace se uvažuje v letech 2022–2023. Také již bylo vydáno stavební povolení pro stavbu spojnice ulic Havlíčkova – Pod Bílým kamenem. Aktuálně probíhá územní řízení pro stavbu „Křižovatky Slavíč“ a stavební řízení pro stavbu „Křižovatky U Orla“ (realizace se předpokládá v roce 2022).

Jednou z priorit dopravní koncepce s velkým vlivem na kvalitu ovzduší je **odklon tranzitní dopravy** mimo obydlenou část města. Město připravuje především Severní obchvat pro odvedení nákladní dopravy ze stávající silnice I/47 a současné napojení některých průmyslových zón na nadřazený dopravní skelet mimo obytné zóny. Pro Severní obchvat byly dokončeny studie a průzkumy, nyní se čeká se na stanovisko dotčeného subjektu. Zpracování projektové dokumentace pro územní rozhodnutí je předpokládáno na roky 2023–2024. PUMM zmiňuje také další obchvaty. Pravděpodobně nejvýznamnější vliv však bude mít výstavba Palačovské spojky, která je aktuálně stále ve fázi přípravy. Ředitelství silnic a dálnic ČR, jako investor stavby Palačovské spojky, předpokládá dokončení stavby v roce 2025.

Omezení nákladní dopravy v rámci města je aktuálně řešeno zákazem vjezdu nákladních vozidel (mimo dopravní obsluhu) do historického jádra města a dále na ulicích Komenského, Kpt. Jaroše (od třídy Československé armády) a Zborovská. PUMM dále řeší omezení nákladní dopravy na silnicích I/35 a I/47 a na ulicích Nová a Nádražní, což je však podmíněno dostavbou Palačovské spojky a Severního obchvatu. Realizace Palačovské spojky je také základním předpokladem pro možné stanovení nízkoemisní zóny dle zákona o ochraně ovzduší.

Za účelem zlepšení kvality ovzduší zajišťuje město Hranice průběžně také různé další aktivity. Příznivý vliv na ovzduší má například výsadba zeleně, případně jiné vegetační úpravy, které mohou působit izolačně proti znečišťujícím zdrojům. Problematiku zeleně ve městě má také řešit připravovaný koncepční dokument, kterým je **Strategický plán systému rozvoje zeleně ve městě Hranice** (termín zpracování v roce 2022). Každoročně provádí město i průběžné čištění komunikací, zejména v letních měsících za suchého a větrného počasí, pro omezení resuspenze z dopravy a sekundárního znečišťování prachovými částicemi.

(Komentář k realizaci podpůrných opatření byl zpracován ve spolupráci s Odborem rozvoje města, Odborem investic a Odborem správy majetku.)